

knjaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrt leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroske
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Slovenski katol. tiskovnega društva do-
stajajo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Poznamo tudi dob
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 k.

Rekopis se na vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vsotice,
če se natisne enkrat,
po 12 k, dvakrat 18 k,
trikrat 24 k.

Štev. 42.

V Mariboru, dne 20. oktobra 1898.

Tečaj XXXII.

Državni zbor.

Na Dunaju, 18. oktobra.

Po vsej pravici so vzbudile zahteve, katere je podala »kršč.-slov. narodna zveza« vladi in desnici državnega zbora, največjo pozornost. Kajti če se tem zahtevam ne ugotovi, nima vlada več večine in mora odstopiti. Govorilo se je zadnji čas, da je skušala vlada pridobiti na svojo stran Italijane, ki štejejo 19 glasov. Toda, če vlada zgubi z našo »zvezo« 35 glasov, a pridobi samo le 19 glasov, je napravila slabo kupčijo. Ne moremo torej prav verjeti onim glasom, ki so trdili zadnji teden, da se je vlada pogajala z Italijani. Nasproti vemo popolnoma gotovo, da je vladi vse na tem ležeče, da si ohrani sedanjo večino. Da pa naša »zveza« vlade nikdar podpirala ne bo, ako ne dobimo, česar Slovenci, Hrvati in Rusini krvavo potrebujemo, je tudi gotovo. V kratkih dneh se ima položaj zjasniti. Resnično je pač, da so slovenski zastopniki veliko zamudili, ker so blizu 20 let pod vodstvom grofa Hohenwarta v konservativnem klubu vladi delali samo tlako, za narod svoj pa niso kaj prida pridobili.

Čitali smo po listih te dni, da je grof Thun odbil deputaciji slovenskih odvetnikov dve najvažnejši terjatvi: vstanovitev slovenskega vseučilišča in nadsodišča v Ljubljani. Pisalo se je, da je nasproten tem terjatvam tudi Čeh dr. Kaizl, finančni minister. Danes se pa zatrjuje, da ministerski predsednik ni naravnost odbil teh naših zahtev, temveč hotel le opozoriti gospode na velike težave,

ki so nasprotne tem terjatvam Slovencev. Verujemo, da uresničenje naših zahtev ni za vlado posebno lahko. Pa vlada je dolžna, rešiti ne samo lahka, temveč tudi težavna vprašanja.

Kako strupeno sovražni so nemški liberalci in narodnjaki Slovanom, je razvidno iz sledečega slučaja. Nek nemški sodni pristav na Češkem je zavrnil tožbe, ki so se mu vložile v češkem jeziku ter zahteval, naj se mu vložijo v nemškem jeziku. Vsled tega ga je pred kratkim prestavil pravosodni minister na drugo mesto, ter mu še plačal stroške za selitev. Ker so ministra nemški obstrukcionisti vsled tega zatiranja nemških sodnikov interpelirali in je v seji 18. oktob. minister to postopanje opravičeval, je med njimi nastal grozen hrup. Ravno v tej seji je pravosodni minister opravičeval tudi oni odlok, s katerim je prepovedal sodnikom, naj se ne vmešavajo v politične agitacije, ker s tem zelo škodujejo svojemu sodniškemu stanu in izgubijo zaupanje pri prebivalstvu. Dr. Pergelt je vsled tega predlagal, da se ima o tem ministerskem odgovoru razpravljati v prihodnji seji ter zahteval glasovanje o tem predlogu po imenih. Večina 156 glasov proti 127 glasom pa je odklonila ta predlog.

V isti seji je levičarjem bral grozne levite Čeh dr. Stransky. Dokazoval jim je, da oni ne morejo vlade sestaviti iz svoje sredine. Kajti če bi postal minister dr. Lueger, mu bojo ugovarjali nemški liberalci. Celo pravično je, da je vlada sestavljena iz sedajšnje večine:

«Vi liberalci ste sicer vrgli vlado Badenija in Gavča; kaj ste pa zato dobili? Dobili ste enega Čeha (dr. Kaizl) pa enega katolika (Dipaui).»

Modri Türk seže v besedo in zakliče: »Prihodnjič dobimo še enega juda.»

Stransky mu zasoli: »Res, če pride jud, ne bo prišel iz vaše stranke, temveč iz naše.« (Tudi v večini, med Poljaki namreč, je nekaj judov).

Bičal je Stransky krivicoljubnost nemških liberalcev, ki hočejo strahovati na Češkem in Moravskem Slovence, dasiravno je Nemcev na Češkem komaj ena tretjina, na Moravskem komaj četrti del. Vzemite zdaj, kar Vam ponujamo, ravnopravnost namreč, kajti za nami vtegnejo priti drugi, ki Vam tega več ponujali ne bodo. Tudi slovenskega nadsodišča v Gradcu se je spominjal in kazal na krivico, ki se godi Slovincem, da se pred svojo sodnijo ne smejo zagovarjati v materinem jeziku. »Tako delajo Nemci zdaj ob koncu 19. stoletja, ko vsak narod zahteva ravnopravnost in noče nobeden biti tlačeni.« Govornika so tudi nasprotniki kaj zvesto poslušali. Za njim je pa nastopil dr. Pferše; a med njegovim govorom je vse zbežalo iz zbornice. Le vboge stenografe je dolgočasil.

Odsek za pogodbo z Ogersko pridno zboruje. Predsednik Bilinski, ki je ob svojem času kot finančni minister dogovoril to pogodbo, jo je v tem odseku tudi zagovarjal, dr. Gross pa pobijal. Dr. Kaizl (finančni minister) je pa presenetil cel odsek z izjavo, da vlada ne zahteva več novih davkov na

Listek.

Boji in krone.

(Povest. Prevel Anton Jerovšek.)

1. Cesarjeva smrt.

Zadnja Indija je velik polotok na južni strani Azije. Ob vzhodnem obrežju tega polotoka se razprostira dolga, pa ozka dežela Anam. Ob morju je ta dežela rodovitna ravnina, v sredini pa je hribovita in gorata. Krasi in pokriva jo bujno rastlinstvo južnih krajev. Anam je cesarstvo, približno tako veliko kakor Avstrija. Ima pa skoraj polovico manj ljudi. Prebivalci so še večinoma pagani, le okoli pol milijona je katoličanov. Krščansko vero so v te kraje prinesli misijonarji in kristjani, ki so bili iz Kitajskega in Japonskega pregnani. Tudi v Anamu se je kršč. vera krvavo preganjala do današnjega dne; pa v kljub preganjanju se je naša vera vedno bolj širila po anamskem cesarstvu. V takem krvavem preganjanju krščanske vere se je dogodilo l. 1883. tudi to, kar pripoveduje naša povest. Dogodišče je cesarski grad v glavnem anamskem mestu Hué z mnogobrojnim prebivalstvom.

Mesto Hué je nekoliko oddaljeno od morja in ima 400 paganskih templov (pagod).

Mesto ni obzidano, pač pa ima za varstvo ob široki reki, ki je veže z morjem, močno trdnjavo. Trdnjava je obdana od velikih okopov in visokega zidovja, izza katerega gleda več sto topov. V tej zunanji trdnjavi so vojašnice, zaloge živeža, stanovanja nižjih mandarinov (t. j. uradnikov,) hlevi za slone itd., itd. V sredini zunanje trdnjave pa je še druga utrdba, zopet obdana z okopi in visokim zidovjem. In v tej notranji trdnjavi so med krasnimi vrtovi hiše najvišjih cesarskih uradnikov, mnogo krasnih paganskih templov in pa palača anamskega cesarja.

Krasni vrtovi obdajajo cesarsko palačo. Dolgi in široki drevoredi s šibkimi palmami lepšajo prostore okoli palače. Zeleni travniki, duhteče cvetlice, cvetoče grmovje, senčnata drevesa in čisti ribniki se menjujejo med seboj. V sredini tako čarobne krasote stoji cesarski grad.

V tem sijajnem gradu se je dogodil dne 20. julija l. 1883. strašen prizor. Umiral je anamski cesar Tidik (Tü-Dük), grozovit preganjalec kristjanov, ki je 35 let z ognjem in mečem divjal in razsajal proti Kristusovi veri in njenim oznanjevalcem in spoznavalcem.

Pred tistim delom palače, kjer je stanoval cesar, so stali na široki plasti v skupinah višji in nižji mandarini, stotniki, dvorne

straže, vojaki in služabniki. Osupnenost in strah sta se njim brala iz lica. Pred stopnicami se zdajci ustavi pozlačena nosilnica in iz nje stopi mlad mož v krasni svilnati obleki.

«Dik-Dik! — Cesarjev stričnik! — Njegov naslednik!» Tako so si šepetali v raznih skupinah na uho. Trije najvišji mandarini stoječi pred palačnim vhodom gredo došlemu princu nasproti, globoko se priklanjajoči pred vitkim mladeničem.

«Kako se godi mojemu visokemu stricu? Ali res ni nobenega upanja več?» povprašuje princ.

«Bliščeča svitloba Anama ugaša,» odgovori srednji izmed treh mandarinov.

«Velika in jasna zvezda našega ljudstva zahaja,» pristavi drugi.

«Duh čednostne preteklosti» — to pomenja ime Tidik — «gre k svojim prednikom in bode iz svoje pagode vladal čez nas,» tako govori tretji.

«Ali so bili poklicani k bolniku bonci (bonci se imenujejo paganski duhovniki v Vzhodni Indiji in na Kitajskem,) iz samostana v Kvangtri, ki so mojsterski zdravniki?»

«Že celi dan so pri njem, pa mu ne morejo pomagati.»

«Ali se je že tudi molilo in darovalo duhovom, ki varujejo cesarja?» vpraša princ

žganje in pivo, vsaj ne posebno visokih, pač pa vstraja pri davku na sladkor.

Vložilo se je v državnem zboru mnogo prošelj; med drugimi zahteva občina slatinska po poslancu J. Žičkarju vstanovitev novega okrajnega glavarstva na Slatini za rogački in šmarski okraj. Poslanec Robič je podpiral predlog za podporo po toči in veliki vodi poškodovanim občinam; ta predlog je priporočal posl. Žičkar z ozirom na veliko škodo, katero so trpele letos občine Laže, Zbelovo in Sv. Duh pri Ločah in Št. Jur ob južni železnici.

«Kršč.-slov. narodna zveza» je pridobila novega uda in šteje zdaj 36 udov. Ker je Poljak grof Pininski postal cesarski namestnik v Galiciji, se je na njegovo mesto izvolil Rusin dr. Gladyszowski Emil, okr. zdravnik, ki je vstopil v «zvezo». Poljaki so toraj en glas izgubili, Rusini enega pridobili. V kratkem se bo vršila volitev namesto Rusina dr. Grobelskega, ki je bil tudi ud naše «zveze», pa je zavoljo bolezni se odpovedal poslanstvu. Rusini se bojijo, da na njegovo mesto ne bode izvoljen več Rusin, temveč Poljak. — Govorica o jugoslovanskem ministru je zdaj potihnila. Brez dvoma bi ga dobili Slovenci, ko bi bili — jedini. Toda komaj se je izgovarjalo ime tega veljaka, že so kamenje metali po njem njegovi nasprotniki. Pri takih razmerah ne bojo Slovenci dobili nikoli prepotrebne zastopnika v ministerstvu, ki bi mogel stopiti pred presv. cesarja vsako uro ter mu razložiti naše težnje.

Osodepolni trenotki.

V Mariboru, dne 16. oktobra.

Znano je bralcem «Slov. Gospodarja», da se v državnem zboru baš sedaj razpravlja avstrijsko-ogrsko pogodbo, katero smo svoje dni do dobra označevali. Prišli smo do prepričanja, da bi bila pogodba, kakor jo je vlada sestavila, za nas silno škodljiva, ter izrekli nado, da za tako pogodbo naši poslanci ne bodo glasovali. No, sedaj pa vemo gotovo, da za njo naših južnoštajarskih poslancev, kakor tudi slovenskih sploh ni pridobiti. Zastopniki naše volje bi se dali omečiti le v tem slučaju, če bi se pogodba v našo korist bistveno izpremenila, in če bi ob enem vlada dala narodu slovenskemu izdatno, še enkrat rečemo, izdatno odškodnino. Z malenkostimi se ne zadovoljujemo več, ker se ne moremo. Skrajno nevarno stanje našega prosvetnega življenja zahteva od vlade večjih kosov.

«Ne le v vseh pagodah cesarskega gradu, temveč v vseh 400 mestnih templih se vzdigujejo celi oblaki kadila na čast anamskim bogovom, cesarjevim pradedom, Budi (Buda je poganski Bog) in Konfuciju, (Konfucij je ustanovitelj kitajske vere,) da celo na čast tujim indijskim in kitajskim bogovom. Samo po cerkvah vrazjih kristijanov se prosi in moli za smrt slavnega Tidika.»

«Ha, kristjani imajo vzrok zato! Jaz mislim, da bi bil dim gorečih krščanskih vasi in cerkev našim bogovom prijetnejši kakor vse dišeče kadilo sveta. Pri svoji glavi se zarotim, da bodo ti pasji izdajalci po vsem Anamu goreli in se valjali v svoji krvi, ko jaz zasedem cesarski prestol! Med tem glejte, da ostane telesna straža zbrana, in dobro pazite na moje strice in sorodnike, posebno na Hiep-Hoa, ki je s kristjani v tesni zvezi. Kakor hitro dopustijo naši običaji, se zberite po smrti Tidikovi v prestolni dvorani, da mi prisežete zvestobo. Kraljevo hočem obdarovati vas in vse zveste služabnike.»

Tako se je razgovarjal princ z najvišjo gospodo, mandarini, ko so šli po stopnjicah v cesarsko palačo. V palači se obrnejo na desno. Naglo prekoračijo več krasnih dvoran, dokler ne pridejo do takozvanih «rudečih vrat», ki peljejo v zasebno stanovanje ce-

Znano pa je tudi, da je vlada, ki nas Slovencev doslej ni hotela poznati, postala silno vznemirjena, ko so se naši poslanci, kakor smo poročali, postavili po robu ter hoteli izstopiti iz večine. In zakaj je to povzročilo pri vladi tako vznemirjenost? Prvič ker Ogrci ne odnehajo niti za pičico in pretijo, da si, če se pogodba od naše strani ne sprejme, kakor so jo nam ponudili, svoje stvari uredi sami, to se pravi po slovensko, da se odcepijo od nas ter da bi z nami skupno imeli edino le še vladarja. V tistem trenotku, ko bi se to zgodilo, bila bi naša država v vrsti velevlasti izbrisana. Zato se je naša vlada ogrski zavezala, da se od naše strani bode pogodba sprejela neizpremenjeno. Drugič pa je bila zato tako vznemirjena, ker ni lahko, ali bolje rečeno skoro ni mogoče, v naši avstrijski zbornici brez Slovencev pridobiti večino, ki bi za pogodbo glasovala. Vlada pa se je zanašala, da ji bodemo ob svoji stari dobrosrčnosti zopet ustregli. Ali Slovenci danes nismo več tisti, kateri smo bili. Grof Thun sicer to ve, ali po njegovem mnenju bi se za škodljivo pogodbo dala pridobiti le sedanja celotna večina, kateri bi vlada obljubila, da hoče z njo delovati, ker bi se ta večina lahko odškodila na drugi strani, imajoč krmilo cele države v rokah, ter uveljavila svoja načela v javnem življenju, v zakonodaji in v upravi. Zato je grof Thun tudi izjavil, da se hoče odslej na nerazrušno večino upirati ter z njo vladati, to se pravi, da hoče odslej vladati po načelih večine, katera je svoje dni «Slovenski Gospodar» pretresal: negovanje verstva in npravnosti, samouprava dežel, jezikovna ravnopravnost in socijalne preosnove; da, izjavil je celo, da se ne smatra samo s svojo besedo, ampak tudi s svojo vestjo zavezanega, ravnopravnost slovenskih narodov v Avstriji pošteno izvesti. Končno pa je še pristavil, da pričakuje, da se bode tudi državnozborna večina prej ko slej izjavila, da je ministerskemu predsedniku in njegovi vladi popolnoma udana ter da jo bode s svojimi glasovi podpirala, kolikor se bo le dalo.

Grof Thun je to menda v resnici pričakoval; če je, potem se je močno motil. Člani sedanje večine niso kalini, ki bi se kar tako vsedali na nastavljene limanice. Oni predobro vedó, zlasti češki, slovenski, hrvatski in rusinski, koliko se sme zaupati besedam, ki je sladko govori minister. Večina v svoji skupnosti je ostala mirna in ni dala nobenega odgovora, začelo pa je postajati živo v raznih klubih. Poljaki so po svojem načelniku dali grofu Thunu izjaviti, da bodo za pogodbo glasovali. Kaj jim je obljubil, ne

sarjevo. Pred vratmi stojita dva stražnika, bosa in v dragoceno svilo oblečena. Ta nznanita princu, da je vsakemu strogo prepovedano vstopiti v sobo umirajočega cesarja, kamor smejo le zdravniki, dvorni nadmaršal in dva plemiča. Mandarini si ne upajo naprej, princ pa vstopi na lastno odgovornost v cesarjevo stanovanje.

A komaj zapre duri za seboj, že zasliši iz temotne sobane zamolkel vzklik:

«Kdo pride? Na pomoč! Kje je straža? Hočejo me umoriti!» tako kriči umirajoči trinog in plaho gleda na duri, skoz katere je ustopil princ.

«Jaz sem, stric,» se oglasi Dik-Dik in stopi bliže k bolniku.

«Nazaj, nazaj! Ti hočeš mojo krono! A jaz ti povem, da nočem umreti. Ali čuješ? Jaz nočem umreti. Kedaj je še mogočni Tidik svojo voljo izrazil, in se mu ni izpolnila? Nočem! Ha, in ti se mi vendar bližas?» Umirajoči cesar divja in besni, vzdigne se v postelji, pograbi dragoceno brušeno kupico in jo vrže princu v glavo. Na to zaupije nad plemičema, ki sta pahljala bolnika, rekoč:

«Vzemita moje bodalo, ki je otrovano, in zabodita je izdajalcu v trebuh! Zlata in demantov dobota za to. Vama še zaupam, ker sta še premlada, da bi nosila cesarsko krono. Vsi drugi morajo ven, ven!»

vemo. Čehi so včeraj sestavili 32 zahtev, katere bodo izročili ministerskemu predsedniku; z nagodbo, za katero nočejo glasovati, nima pa to nič opraviti. O nemški «Katol. ljudski stranki» je znano, da za nagodbo v sedanji obliki tudi ne glasuje; ta svoj sklep je uže naznanila ministru Dipauliju. Kaj pa naša «Slov. krščansko-narodna zveza»? Po poslancih Povšetu, Vukoviču in Barwinskem dala je grofu Thunu izročiti zahteve Slovencev, Hrvatov in Rusinov, gledé na nagodbo pa ni dala nikake izjave. Slovenci za vlado sploh ne ganejo niti prsta, dokler ta ne začne pravičnosti jim kazati v dejanju.

Takšno je torej razmerje državnozbornske večine do vlade z ozirom na nagodbo in sploh. Nagodba je silnega pomena. Prav radi tega pa so tudi trenotki, ki bodo tekli do odločitve o nagodbi, zlasti za nas Slované, posebno za tiste, ki hiramó, silno važni; kajti če je bodemo umeli dobro porabljeni, pomenijo nam toliko kakor začetek boljše dobe, kakor jamstvo za narodni obstanek. Zato nam je naj dovoljeno, da v teh trenotkih, ko narod slovenski razburjen čaka velepomnljivega izida, izpregovorimo par besed v prosep dobre sreče.

Kakor vse kaže, brez Slovanov nagodbe ne bode mogoče rešiti; kajti tudi precejšnega števila Nemcev celo v zadnjem trenotku ne bode dobili za njo, to je za tako, katero bi Ogrci sprejeli, če se tudi izpremeni. Rešitev nagodbe je torej v rokah Slovanov, najsi tudi Thun odstopi in mu sledi nemško-liberalno ministerstvo. Tega ne smemo iz oči izgubiti. Druga resnica pa je, da vlada željam naroda slovenskega noče ustreči. Kaj je Thun odgovoril, sprejemši iz rok Povšeta naše zahteve? Da je bo pregledal, presodil in potem odgovoril. Javno odgovoril še doslej sicer ni, ali razni listi, ki zajemajo svoja poročila iz ministerskih kabinetov, so uže poročali, da so grofu Thunu naše zahteve previsoke, pretirane. Dalje; pred nekoliko dnevi ste izročili odposlanstvu ministerskemu predsedniku posebej zahteve naroda slovenskega glede na nadsodišče in vseučilišče v Ljubljani. Tem možem je grof Thun naravnoč rekel, da teh želj ne mara izpolniti. Če sta uže izprememba pri nadsodišču, ki bi ne stala niti krajcarja, in vseučilišče, brez katerega prosvetni narod biti ne more, tako veliki stvari, da nam Slovincem niti misliti ni na nju, potem dobro vemo, na čem da smo. Grofu Thunu smemo biti za jasen odgovor hvaležni. Utrdil pa je v nas prepričanje, da vlada nas Slovencev noče poznati, da nas hoče uničiti. In tretjič nam je še pomisliti, da vlada brez nas Slovencev le

«Odstopite,» reče eden izmed zdravnikov princu, ki si briše svoje krvaveče čelo. «Če se še enkrat tako močno raztogoti, potem je po njem. Škoda za drage kapljice, ki so bile v kupici, stale so me mnogegega truda.» Zdravnik zopet nameša skupaj nekaj zdravil in jih ponudi bolniku. A tudi njemu prileti dragocena japonska posoda tik senec.

«Proč, proč!» kričal je ves besneč cesar. «Vsi skupaj ste izdajalci. Vaše proklete kapljice so me čisto oslabile. Vsi ven, drugače vas lastnoročno zadavim. Nihče ne sme pri meni ostati razven teh dveh dečkov!»

(Dalje prih.)

Smešnice.

Mož za pečjo. — V Lukovi krčmi je bil na steni pri sobinih vratih naslikan mož s klockom v roki ter s tem-le podpisom:

«Bog Te živi,
Gost premili!
Glej, tam za pečjo
Te čaka nekdo!»

Kogar je pekla radovednost, da je šel gledat za peč, kdo ga čaka, našel je tam naslikanega možica, ki se je od smeha držal za trebuh. Pod njim pa je bilo pisano:

«Možicelj tam na steni,
Pošilja vse norce k meni!»

še utegne dobiti večino za nagodbo; če pridobi Čehe, jo ima. Čehom se v skrajni sili ne bode več branila ustreči; njim je dovolila uže marsikaj, ker se jih boji in ker ve, da Avstriji ni mogoče, je pokončati.

Položaj nas Slovencev je torej silno nevaren, med Slovani najnevarniši. Kaj nam storiti? Svetuje se, da «Slov. krščansko-narodna zveza» naj iz večine izstopi. Mi odkritosrčno rečemo, da ne vemo, ali bi se nam vsled tega koraka položaj izboljšal, ker ne moremo ugodne nam posledice najti. Marveč mislimo, da imamo v zvezi z drugimi Slovani še vedno več vpliva, nego osamljeni. In potem večina, v kateri smo zdaj, ni vladna večina; saj se še ni hotela kot tako proglasiti, in razven poljskega, so klubi do vlade v ostrem nasprotju, vsaj dosedaj, Sicer pa ne vsiljujemo svojega mnenja nikomur in odkritosrčno zaupamo našim poslancem, o katerih smo prepričani, da bodo storili, kar je najbolje. Da pa tako ravnanje, kakoršno je vlada kazala napram našim zastopnikom, žali v skrajni meri, da celo vzbudi najhujo ogorčenost, tega mi ne dvomimo; ker to vse tudi sami čutimo; ali iz tega pa še ne sledi, da je izstop iz večine tisti korak, ki se ima sedaj storiti.

Kakor mi iz daljave sodimo, imamo iskati zmage edino v slovanski vzajemnosti. Poljaki so grofu Thunu sicer uže dali besedo, ali mogoče, da se ta korak še da v smislu vzajemnosti popraviti. Mi smo živo prepričani, da se nagodba mora Slovanom povoljno rešiti, če so ti vzajemni, ker se brez njih rešiti ne da. Po naši misli bi bili slovanski zastopniki gledé na nagodbo uže od kraja morali biti vzajemni: skupno določiti, kako se naj izpremeni, skupno določiti, kaj se bode od vlade zahtevalo, za te zahteve pa se vzajemno potegovati; Čeh ima ministerskemu predsedniku reči: »Jaz ti glasujem za pogodbo, pa le, če mi daš to in to, ob jednem pa Poljaku to, Slovincu to itd. V tem zmislju bi imel govoriti tudi Slovenec, Poljak, Rumun in Hrvat. Nam se zdi, če bi Slovani tako postopali, morala bi se njim vlada udati. Večkrat smo uže pisali o slovanski vzajemnosti ter ogrevali za njo in vemo, da se je odobravalo. Prvi slučaj, v katerem bi se naj pokazala dejanski, bil bi pred glasovanjem o nagodbi; naj se torej pokaže. Dal Bog, da uže ni vse prepozno!

Recimo, da še ni. Potem pa naj naši poslanci za Boga ne ustrezajo vladi poprej, dokler ta njim ni ustregla. Kolikokrat uže nam je ta ali oni minister kaj obljubil, storil pa ni nič, izvzemi edinega Pražaka svoje dobe. Ako bi vse to imeli, kar se nam je obljubilo, bili bi ob naši pohlevnosti tako zadovoljni, da bi ne želeli ničesar več. Obljubovalo se nam je, odkar imamo ustavo, delalo pa vedno le na naš pogin. Mi nimamo vsled tega do vlade nič več zaupanja, ne verujemo ji niti besedice več, niti črke, in če minister tudi svojo vest zastavlja. Pač pa imamo pravico zahtevati, da z dejanji sledimo mi, ker dane obljube nikdar nismo prelomili. Torej: z dejanji vlada naprej! Časi so minuli, ko se je slovensko ljudstvo dalo voditi za nos; ono se je tekom let kaj naučilo, pred vsem, da vladi ne sme zaupati niti trohice. Slovensko ljudstvo je gotovo potrpežljivo, prepotrpežljivo, kakor to ministri predobro vedo, ali sedaj je njegove potrpežljivosti konec. Vlada je zaradi ljudstva, ne pa ljudstva za to, da bi se moralo preustrojevati, kakor ta in oni minister veleva, ali njemu na ljubo poginoti.

In še nekaj. Vsotno so naše zahteve grofu Thunu znane; toda ni vse jedno, kaj se nam da prej, kaj pozneje. Zato pa je treba, da naši poslanci sestav slovenskega programa temeljito proučijo, da zahtevajo sistematično. Ob vsakem pridobitku mora se določno poznati, da smo se zopet modro za korak približali onemu trenutku, ko bomo lahko rekli: »Sedaj se je naš program izpolnil«.

To nam je bilo na srcu, in to je moralo

ven, ne da bi hoteli koga poučevati, ampak da bi ponudili drobtinico, ki bi se naj pobrala, če je tega vredna. Kaj vse bi se ne storilo za naš ubogi narod!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Cesar že nekoliko dni prebiva v Gödöllö na Ogrskem. Budimpeštanski listi so poročali, da je neki Hegedüs nameraval napasti cesarja, ko se je peljal tje. Hegedüs je prijel konje za uzde ter jih ustavil. Policija ga je takoj prišla ter odvedla v zapor. Ogrji se sramujejo tega rojaka ter pravijo, da je blazen. — **Državni zbor.** Včerajšnji posvet ministrov je veljal razgovorom o zahtevah slovanske krščansko-narodne zveze. Kakor se čuje, je ministerski svet pritrdil najnujnejšim zahtevam zveze, za druge pa, ki zahtevajo za svoje vresničenje več časa, je obljubil, da se takoj narede pripravljalni koraki. Katere so najnujnejše zadeve in kateri bodo oni pripravljalni koraki, to pokaže bližnja prihodnost in to bo tudi odločevalo o postopanju naših poslancev.

Kranjsko. Pretetekli teden je imela hrvatska stranka posvetovalni shod na Sušaku blizu Trsata. Shoda so se udeležili iz Kranjskega kot odposlanci katoliško-narodne stranke Kalan, dr. Krek in dr. Breje ter izjavili, da tudi njih stranka stoji na stališču hrvatskega državnega prava, to se pravi, stranka želi, da se združijo slovenske pokrajine s hrvatskimi v jedno celotno samoupravo. Ta izjava je velikega pomena in bo dala domači slovenski politiki novo smer.

Koroško. Ministerstvo za notranje zadeve je odredilo, da mora koroška obrtna zbornica dopošiljati slovenskim posojilnicam za izpolnjevanje slovenske tiskovine in da jih mora vsprejemati, ako so tudi slovenski izpolnjene. Koroškim Nemcem ta odredba ne gre v glavo. Pa bodo se morali počasi tudi slovenskemu uradovanju privaditi.

Čehi. Češki Dunajčani so si ustanovili svoj Narodni dom. Otvoritev je bila sijajna. Nad tisoč českih, poljskih, hrvatskih in drugih slovanskih društev je bilo zastopanih. Navdušenje je bilo velikansko. Nemški listi so vsled tega pojava zelo vznemirjeni. Prav dobro spoznavajo, da Dunaj tudi pred javnostjo vedno bolj izgublja svoj izključno nemški značaj ter si nadeva slovansko-nemški značaj.

Vnanje države.

Nemško. Nemški cesar in cesarica potujeta v sveto deželo. Pri tej priliki sta obiskala tudi v Carigradu sultana, ki jima je priredil sijajen vsprejem. V Aleksandriji pa so se pripravljali na vsprejem anarhisti z bombami. K sreči so zaroto prej zasledili ter hudodelce zaprli.

Francosko. V Parizu je bilo zadnji teden veliko vznemirjenje. Židovski listi so namreč zasledili veliko zaroto med francoskimi generali in jezuviti, ki so nameravali odstraniti ljudovlado, vpeljati zopet kraljevstvo ter postaviti na kraljevi prestol mladega princa Bonaparteja. Toda zarota se je zvršila le v glavi židovskih časnika, v resnici pa je ne bilo. Židje so hoteli ob dobro ime spraviti generale in jezuvite, zato so si izmislili ono laž.

Cerkvene zadeve.

Kaj je katoliška cerkev za človeštvo storila?

(Apologetični pogovori.)

I.

«Vi ste luč sveta! Vi ste sol zemlje!» djal je božji Izveličar svojim

apostolom. S tem jim je priznal izvanredno veliko čast. Kar je zlato solnce s svojo vse oživljajočo lučjo v vesoljnem vesmiru, to so apostoli med človeštvom; kar je sol, ki oživlja ter gnjilobe obvaruje, to so oni v človeški družbi. A s sveto resnobo jim je s temi besedami tudi prevažno nalogo izročil, da le-ta svoj namen v istini tudi dosežejo.

Se je-li zgodilo po njegovih besedah? So-li apostoli dovršili prejeta naloga? So-li postali luč sveta in sol zemlje?

Še več! Gospod ni imel v mislih samo apostolov, temveč tudi njih naslednike. A kdo so ti? Katoliški duhovniki pod vodstvom svojih škofov, ki so vsi združeni pod prvenstvom in najvišjo oblastjo rimskega papeža. To je učeča katoliška cerkev. Njej velja istotako Gospodov velepomnljivi izrek.

Jezus je tudi jasno povedal, kako dolgo morajo biti veljavne navedene besede. Ne sto in ne samo tisoč let, temveč do konca sveta, za vselej, vse čase, vse veke. «Jaz ostanem pri vas do konca sveta,» je rekel apostolom. Katoliško cerkev je primerjal s skalo, «koje vrata peklena ne bodo premagala,» nepremagljiva, neminljiva bo med vsemi kraljestvi. Da bi svojo obljubo še tem bolj zatrdil, je še pristavil proroške besede: «Nebo in zemlja bosta prešla, a moje besede ne bodo prešle».

Pri takih izrazih je vsakteri dvom izključen. Katoliška cerkev, sozidana na nerazrušljivem temelju svetih apostolov, naj bo toraj luč sveta in sol zemlje vse veke, do konca sveta. To hoče Jezus, tako se glasi njegovo povelje. Stališče je jasno.

Njegova obljuba se je doslovno vresničila. Dokaz za to nam poda ona znanost, ki je najbolj zanesljiva, koje podatki so nezmotljivi, vzvišeni nad vsako nadaljno razmotrivanje; zgodovina se ji pravi. Ona nam je zvesta priča, da so se spolnjevale in se še spolnjujejo besede gospodove: «Vi ste luč sveta, vi ste sol zemlje!» Apostoli, in ž njimi katoliška cerkev, so razumeli povelje, koje so izgovorile usta odrešenikova. V imenu vsega človeštva nam bo to zgodovina dokazala. Kamor je došla cerkev, izšlo je ž njo blagodejno, luči-žarno solnce prave omike; kjer je ona razvila svitel prapor svoje zveličalne vlade, tam je zginila npravstvena gnjiloba in trohnoba, ki je razjedala človeštvo. Ako se pa kje kljub njenemu vplivu ni dosegel popolen vspeh, krive so temu prevelike ovire, ki so se njenemu razvoju od različnih strani stavile.

Neprecenljive so zasluge, katere si je cerkev pridobila za človeštvo. Nobena druga vera, nobena človeška družba, nobeno kraljestvo nje v tem oziru ne prekosi. Katoliška cerkev je apostel prave svetovne omike, ona je človeštvu največja dobrotnica.

To na neovrgljivi podlagi javne zgodovine dokazati, bo namen «apologetičnih pogovorov,» to se pravi, pogovorov v obrambo svete cerkve.

Čemu to dokazovati? Dobro delo se pač samo hvali. Da! ako ga kdo podlo in lažljivo ne obrekuje. To se pa z ozirom na katoliško cerkev dandanes tako pogosto godi. Nehvaležnost je na svetu stara pregreha. Otroci, katere je z vso skrbjo in ljubeznjivostjo odgojila dobra, preblaga mati, se hudobno dvignejo proti njej, povračaje neizmerne dobrote z ostudno nehvaležnostjo. Ni-li pogostoma tako?

Katoliško cerkev zadene mnogokrat ista žalostna prikazen. Njeni lastni otroci, zaslepljeni po pogubljivi domišljavosti, se dvignejo proti njej v besedi, s peresom in z djanjem. Do sedaj smo bili na take napade navajeni samo iz židovsko-liberalnih listov, kar je naravno, kajti židovstvo ne more pozabiti poraza, ki mu ga je pripravil «tesarjev sin iz Nazareta.» A v novejši dobi se dvigujejo celo med Slovenci gadove glave, ki sekajo in besné proti svoji materi, katoliški cerkvi; namen njim je, zastrupiti naše

dobro katoliško ljudstvo, sredstva so njim pa obrabljene židovske fraze, katere so pobrali iz knjig in časopisov naših najhujših narodnih in verskih, političnih in gospodarskih sovražnikov.

Gorje njim, nehvaležnim otrokom! Njih ravnanje nosi znak otroške razposajenosti; opravičiti se da nekoliko samo z znanimi besedami, da «ne vejo, kaj delajo.» Da, gorostasen nevednež ali pa skrajno hudoben obrekovalec je omilovanja vreden pisatelj, ki je v nekem slovenskem listu predlagal, naj se povrnemo zopet v paganstvo.

Ljudstvo slovensko, ne daj se zapeljati. Bodi dober otrok svoje preblage matere! V apologetičnih pogovorih boš videlo, kaj je za vse človeštvo, in posebej i za tebe, storila katoliška cerkev.

Ljubilo si jo do sedaj, srčneje ljubilo jo boš odslej!
Dr. A. M.

Gospodarske stvari.

Nekaj črtic o trti in vinu.

(Dalje.)

Iz Azije se je vpeljala vinoreja na Grško. Mnogo nam ve pripovedovati o vinu in grozdju stari Homer. Italija pa je dobila trto iz Grškega. Okoli Kristusovega rojstva je bilo v Italiji strašno veliko vina. Cesarji so dajali ljudstvu obede, kjer se je mnogo vinske kapljice popilo. Za vsako dvorano sta bila odločena dva soda. V cesarskih kletih je torej moralo biti dovolj te priljubljene tekočine.

Zanimiva je sledeča pripovedka: Okoli bolsenskega jezera v Italiji raste tako imenovano montefijaskonsko vino, ki se tudi «est, est, est,» imenuje. Neki vitez se je hotel sam prepričati, kje na svetu raste najboljšo vino, ter je s svojim slugom potoval po vinskih krajih od kleti do kleti. Sluga je hodil vedno nekoliko pred njim, poskušal vina in kjer je našel dobro kapljico, zapisal je na kletna vrata «est,» kar se pravi, bo že — namreč, da se da piti. Ko pa Montefijaskonca poskusi, se mu tako dober zdi, da trikrat zapiše «est». Pa tudi njegovemu knezu se kapljica dopade. Zatorej ostane tam in tako dolgo pije, da ga v kratkem potem pokopajo. Njegov verni sluga pa mu da postaviti spominček z napisom: «Est, est, est, zavoljo preveliko est, je moral moj gospod pod grudo zlest'»

Iz Italije je prišla trta na Španjsko. Ob reki Ebro se zelo veliko vina pridela. Pripoveduje se, kar je skoraj neverjetno, da je l. 1858 nek bogataš svoje vinograde, ki so obetali sicer obilno trgatve, pa se zavoljo prevelike suše hoteli posušiti, močil z vinom, ker mu je bolj po ceni prišlo, kakor da bi dal vodo od daleč privvažati. Leta 1860 so ravnotam zavoljo suše prilivali apno vino, ter tako več hiš postavili, katerih apno je bilo z vinom pomešano.

Leta 600 pred Kristusom najdemo gorice že na Francoskem. Za časa rimskega cesarja Domicijana, ki je vladal od leta 81 do 96 po Kristusu, je bilo na sedanjem Francoskem in sploh v obče na rimski zemlji toliko trsja, da ga je dal cesar polovico izpipati in polje narediti iz strahu, da bi zavoljo prevelikih goric premalo kruha ne zrastle in tako lakota nastala.

Tudi na Nemškem, kakor tudi v naših deželah so zasadili Rimljani prve trte. Mnogo se je za vinograde brigal Karol Veliki, ker je dal povsod, kjer je bilo mogoče, zasaditi vinograde.

V sedanjem času je pri nas imenitno tako imenovano prelatsko vino, ki raste pri Klosterneburgu na Nizjem Avstrijskem. V hladnih letih pa je vino gori zelo kislo. Leta 1539 in 1540 je bilo veliko vina. Ko neki grajščak svoje starine prodati ne more, da bi imel sode za trgatve, naloži podložnim, da mu morajo za roboto izpiti vino. Zraven jim še da slanah rib in sira. Večinoma

kmetov se pa upijani in stepe. Drugi dan jih pelje berič zavoljo tepeža pred sodnijo, kjer se jim od sodnika naloži kazen v denarju. Na ta način si je grajščak izplačal vse vino ali ga, boljše rečeno, na goljufni način prodal.

Na Ruskem imajo, posebno okrog mesta Astrahana lepe vinograde. Tu je leta 1613 neki redovnik prve trte zasadil. Od tod se mnogo grozdja pošilja na vse strani sveta. Da pa grozdje sveže celo leto ali še več let ostane, mora biti celo in nepokvarjeno in nedotakljivo. Vlaga se navadno v velike vrče vrsto za vrsto, med katere, kakor prav dobro tudi med posamezne grozde, prosa nasujejo, da jagode v dotiko ne pridejo. Napolnjeno posodo pa dobro zavežejo, da ne pride zrak do grozdja.

Ako grozdje stiskamo in delamo vino, nam še ostanejo tropine. Kaj pa naj s temi naredimo? Pri nas se navadno še enkrat presekaajo, vložijo, da se oteče, ako je še kaj v njih, potem pa vržejo v vinograd ali pa na gnoj. To pa ni nikakor umno. Drugi žgejo iz tropin žganje. To je že boljše. Francozi delajo iz tropin, kakor iz drož žganje konjak. Ako se rabijo tropine za žganje, morajo se takoj sveže iz stiskalnice natlačiti, v sode, ki se morajo dobro zadelatati, da ne pride zrak do njih, ker bi se drugače izkisale in bile nerabljive. Francozi so bili prvi, ki so začeli tropine drugače porabljati. Ako namreč tropine še tako zvesto stiskamo, še vedno ostane v njih nekaj vinskih tvarin, kakor sladkorja, dišečin, česlovine, izvlečnic in drugih. Sprva so francoski gospodarji puščali tropine vincarjem. Ti pa so na nje nalivali vode, jih nekoliko dni namakali, ter si tako naredili neko vrsto vina, ki ga pikola imenujemo. (Konec prih.)

Dopisi.

Iz Celovca. (Število bogoslovcev. — Maša zadušnica.) V celovško duhovno semenišče je vstopilo letos 20 gg. abiturientov, med katerimi je 11 Slovencev, ostali Nemci. Imena prvih so: Bauman Martin od Sv. Lovrenca na Dravskem polju, Dobrovnik Simon iz Prevalj, Drevenšek Ivan iz Leskovca pri Ptujju, Hojnik Ivan iz Rude, Hornböck Ivan iz Št. Janža v Rožni dolini, Ilavnik Ožbolt iz Rebece pri Žel. Kaplji, Lasser Fr. iz Homa pri Prevaljah, Lavrinc Ferdinand iz Hrastnika na Štajarskem, Pavšič France iz Šiške pri Ljubljani, Rotter Rupert iz Jazbinc pri Črni in Serajnik Ivan iz Št. Jakoba v Rožni dolini. Za nas koroške Slovence je gotovo veselo, da se je oglasilo toliko Slovencev, zlasti ker se, njih število v zadnjih letih zelo skrčilo, tako da se je bilo bati za naraščaj slovenskega duhovništva v tukajšni škofiji. Tembolj pa se smemo radovati sedaj, ko imamo v tukajšnjem bogoslovju 26, torej dobrih 37% vrlih mladih močij, ki so si izbrali geslo: »Vse za vero, dom, cesarja.« Tužni Korotan sme zaupljivo zreti na svoje bodoče voditelje. Med Slovenci je 7 Štajarcev in 3 Kranjci, drugi so domačini; število vseh Nemcev znaša 43, torej je vseh bogoslovcev 69. Od teh je 24 tujcev, ostali so domačini. Po posameznih letnikih se razdele tako-le: I. l. 20, II. l. 14, III. l. 21, IV. l. 14. Brez dvoma je to veselo znamenje za krško škofijo, kjer je še vedno občutno pomanjkanje duhovnikov.

Dne 11. oktobra t. l. se je opravila v tukajšnjem bogoslovju zadušnica za pokojno cesarico Elizabeto. Cela kapelica je oblekla žalovalno oblačilo; pred altarji so bile razprostrte črne preproge in ves kor je bil krog in krog črno preoblečen. Na sredi kapelice pa je stala bogato okrašena tumba (mrtvaški oder) s cesarskim orlom, okrog katere je gorelo 58 sveč. Črno mašo je pel ob asistenci č. gg. bogoslovcev tukajšni bogoslovski profesor o. Müllendorf. Pri maši in rekvi-jemu so prav izborno peli gg. bogoslovci.

Zadušnice se je vdeležilo ravnateljstvo in vsi bogoslovci.

Iz Ljutomera. (Dr. Jan. E. v. a. n. g. K. r. e. k. v. L. j. u. t. o. m. e. r. u.) V nedeljo, dne 16. oktobra je imelo tukajšno politično in gospodarsko društvo shod pri g. Vaupotiču. K shodu je prihitel iz daljnega Dunaja sicer mladi, a sedaj najbolj znani slovenski drž. posl. dr. J. E. Krek. Zares očaral je nas z svojim navdušenim in prepričevalnim govorom. Žal, da nam je moral dokazovati le žalostno resnico, da Slovenci v sedajšnjih razmerah v Avstriji nimamo nič posebnega pričakovati in sicer zato ne, ker nič ne pomenjamo. Pri sedajnjem vladnem sestavu namreč pomenjajo le tisti narodi kaj, ki imajo veliko obrt in veliko trgovino, kratkorečeno tisti, ki imajo kapital. Slovenci vsega tega nimamo. Mi nimamo ne velike obrti, ne velike trgovine in zato nič ne pomenjamo. Tem manj pa še pomenjamo zategadelj, ker je birokracija t. j. uradništvo prijazna le kapitalistom, nam pa je sovražna.

Pomoč zoper te žalostne razmere je toraj le v tem, da delamo z vso močjo, da se namesto sedajnjega liberalnega, nam sovražnega vladnega sistema uvede drugi nam Slovincem prijaznejši in pravičnejši sestav. Ob enem je treba delati tudi, da se zboljšajo naše gospodarske razmere po zadrugah. Zadruga bodo povzročile, da bo imel kmet sam ves oni dobiček, katerega imajo v prvi vrsti le bogati židi in njihovi prekupeci ali mešetarji. Če bodo posestniki združeni v zadrugah, bodo sami lahko naredili ceno svojim pridelkom, kakor živini, zrnju, vinu itd. ne pa židi, kateri sedaj delajo ceno vsem tem pridelkom. Zato vabi k sklepu gospod. govornik vse kmete v ljutomerski okolici, da se združijo v tako potrebnih, pa tudi jako koristnih kmečkih zadrugah.

Govor je bil v vsakem oziru izvrsten. Obžalovati je le, da je bilo primeroma malo poslušalcev. Zlasti Cvenarji, Cezanjevčani in Križevčani (od teh sta bila samo dva) so se odlikovali po svoji odsotnosti. Prav je torej storil gosp. dr. Rosina, da je vsem onim, ki niso prišli, izrekel očitno grajo. Upamo, da bo v drugič bolje, in to je tudi g. Kukovec sam g. dr. Kreku obljubil, češ da nas bo v prihodnje velika množica, ako nas še kedaj obiše. Po dokončanih besedah se je volil odbor politično-gospodarskega društva. Društvo torej vabi vse narodne može v in okoli Ljutomera, da pristopijo kot člani k temu društvu. Združeni v gospodarskem društvu lahko ustanovimo eno ali drugo zadrugo. Udnina za imovite člane znaša 1 gold. Za manj primožne se lahko zniža na 1 krono. Pristopajte pridno!

Iz Gradca. Kaj delamo? Dremljemo. To bi bil najbolj primeren odgovor nas graških Slovencev. Mnogo nas je in sicer mnogo več, kakor v marsikaterem okraju na Spodnjem Štajarskem Nemcev. In vendar, kak razloček med nami in spodnje-štajarskimi Nemci. Oni ne le, da sami trdno stojijo, temveč poslužujejo se tudi vseh dovoljenih in nedovoljenih sredstev, da svojo posest širijo, slovenski živelj pa ugonablajo. Žal, le prepogosto se jim njihove zlobne nakane uresničujejo.

Kako je pa z nami? Od vseh strani nam bije na ušesa bojni klic, ki preti ugonobiti vse kar je slovanskega, osobito pa še nas, uboge Slovence. Vse se oborožuje zoper nas, kar leze in kar gre. Razdivjana poulična druhal, kakor mogočni prusofilski renegati, vse kar na komando udriha po nas. Po vrh jim pa še vlada pomaga. Mi se pa za vse to niti ne zmenimo. Mirno gledamo žalostni osodi v obraz. Podobni smo jagnjetu, ki veselo skače ter ne ve, da je vedejo v mesnico. Niti na misel nam ne pride, da bi se postavili v bran. Pred kratkim je še sicer životarilo tukaj društvo «Edinost», katero bi, ako bi imelo spretno vodstvo, lahko marsikaj storilo za naš občni blagor. Toda izginilo je, kakor kafra iz odprte posode. — Tudi nekateri višji slojevi radi pri polnih

časah povečujejo prelepo slovensko domovino; toda, če bi bilo slovenski domovini samo z napivanjem pomagano, svetila bi se že davno na nebu med milijoni svetlih zvezd.

Nikdo pa se ne spomni nas, priprostih delavcev. Čisto osamljeni, brez skušenih voditeljev stojimo mnogoštevilnemu sovražniku nasproti. Ali je čuda toraj, če omagujemo? Kateremu vernemu rodoljubu ne krvavi srce, ko vidi, koliko neizkušenih mladeničev in deklet zapusti nepokvarjenih rojstno očetovo hišo ter drage slovenske kraje in pride za služka iskat v Gradec, nevedoč, kolikim nevarnostim duše in telesa se tukaj izpostavi. Opomine skrbne matere kmalu pozabijo; pridig slovenskih ne slišijo, nemških pa ne razumejo. Dobrih knjig in časnikov pa tudi nimajo. Ni čuda torej, da se hitro vlovijo v mrežo pogubne in brezverske socialne demokracije. Kdor pa enkrat zataji vero, izgubljen je tudi za narodnost. Takih žalostnih pojavov pa nikakor ni malo. In ti odpadniki se navadno tudi trdno držijo pregovora, da »Poturica je hujši od Turka.« Pri vsaki priliki odločno nastopajo proti svojemu narodu in tako onečaščujejo svoje slovensko pokoljenje. Tega greha pa se ne udeležijo samo tisti, ki svojemu narodu kličejo: »Križaj ga!« temveč tudi ono razumništvo, katero s svojim molčanjem v to dovoljuje, dočim bi nas moralo voditi, učiti in svariti. Vzgledovali naj bi se nad marljivostjo naših sovražnikov, kateri radi žrtvujejo vse, karkoli premorejo, da se le Slovani zatirajo.

Toraj, dragi Slovenci graški: »Vzdramimo se! Ne dremljivo delj! Z združenimi močmi delujmo na to, kar bode v korist nam in ob enem vsemu Slovanstvu. Uvažujmo besede nepozabljivega našega knezoškofa Slomška, ki pravi: Vrli Slovenci! ne pozabite, da ste sinovi matere Slave. Naj vam bo drago materino blago; sveta vera in pa beseda materina! Prava vera bodi vam luč, materin jezik bodi vam ključ do narodne in zveličanske omike! Zahtevajmo odločno, da se nam dovolijo vsaj dvakrat na mesec pridige v našem jeziku. Delujmo pa tudi na to, da se čim prej vidimo združene pod praporom slov. kat. delavskega društva. — Viribus unitis! Z združenimi močmi za vero, dom, cesarja in zmaga je naša!«

Razne stvari.

Domače.

(Obupni klic od meje.) Prijatelj našega lista nam slika uprav kitajske šolske razmere v Št. Jerneju v Radvanju. Po letošnjem šolskem katalogu je bilo 60 otrok za šolo najavljenih, izmed teh 46 Slovencev in 14 Nemcev. Obiskovalo je pa šolo v zadnjem tečaju bolj redno samo 14 Slovencev in 2 Nemca, 32 Slovencev in 2 Nemca pa niti niso prihajali ali so vsaj prihajali tako neredno, da se niso mogli klasificirati. Mnogi Slovenci rajši pošiljajo svoje otroke v sosedne, če tudi silno oddaljene šole na pr. v Pernice, da se tam vsaj brati in pisati naučijo. Dne 16. avg. 1898 je krajni šolski svet v Šent Jerneju zopet vložil prošnjo do okrajnega šolskega sveta, da bi se slovenski otroci poučevali v slovenskem jeziku. A okrajni šolski svet v Marnbergu, kateremu predseduje gospod Zoff, je odgovoril, da slovenska šola v Št. Jerneju ni potrebna. Prebivalstvo v Št. Jerneju živo čuti potrebo po slovenski šoli, a okrajni šolski svet v Marnbergu pravi, da ni potrebna. . . Ker že šentjernejski šolski svet več kot leto dni brezuspešno rekurira na deželni šolski svet proti enakim odlokom okrajnega šolskega sveta, je sedaj celo zadevo poveril po našem uredništvu držav. poslancu J. Žičkarju s prošnjo: »Prosim Vas, da nas rešite, mi poginjamo!« Gotovo g. Žičkar in cela slovenska delegacija ne bodo preslišali obupnega klica svojih bratov ob meji!

(Naše pošte.) Kaj mislite, koliko dni potrebuje pismo iz Maribora v Vojnik? Če ne veste, Vam pa povemo mi. Oddali smo pismo do prijatelja v Vojniku 29. julija in pismo je srečno prilezlo do prijatelja dne 12. oktobra ter mu prineslo naše pozdrave in poklone. Kdo je temu kriv? Blagovolite poslušati! Zapisali smo na naslov »Vojnik«. A nežna ženska roka je na naši pošti prečrtala Vojnik ter samolastno zapisala Salzburg. Mi smo hoteli, da pismo pride v Vojnik, a gospiča na pošti, da pride v Salzburg. Pismo se je udalo želji pošne gospice in se napotilo v Salzburg. Ker pa tam ni našlo našega prijatelja, romalo je žalostno čez dva meseca križem po svetu, dokler ga v istini ni našlo v Vojniku. Sploh moramo reči, da se nemško oboje naše pošte odlikuje z izbornim znanjem zemljepisja. Pred kratkim smo poslali priporočeno pismo na Dunaj. Ko poštni uradnik vidi ime kraja, vpraša začuden po nemškem: »Kaj je Dunaj?« Mi odgovorjamo na te pojave z našo staro zahtevo: Nemec si naj med Nemci služi kruh!

(Vse občine kozjanskega okraja) se uljudno pozivljejo, da blagovolijo napraviti prošnje za slovensko vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani po obrazcu naznačenem v zadnji številki »Slov. Gosp.« ter iste prošnje poslati tajniku katoliško-političnega društva v Kozjem; taisti jih potem izroči našim državnim poslancem.

(Spačka) je porodila neka žena v Zibiki pri Šmarji. Ubogo dete je brez rok in nog, sicer pa čvrsto in zdravo.

(Branje v Slov. goricah) je letos srednje. Plesnoba in gnjiloba je grozdja veliko uničila. Kar ga je ostalo, je dalo izvrsten mošt, ki se prodaja po 120 gld. štrtnjak, t. j. 12 gld. vedro.

(Nemško uradovanje). Okrajni odbor kozjanski je prosil za nemško-slovenski pečat pri naši sodnji. Ministerstvo ga je nakazalo rabiti. Sodnija pa še ga zmeraj ne rabi. Na izključno slovenske tiskovine in povabila, naznanila itd. pritisne še zmiraj samonemški pečat. Zunanji napis je še zmiraj samonemški, sodni okraj pa samoslovenski.

(Zopet na predek.) Na pritožbo okrajnega odbora kozjanskega je zaukazalo ministerstvo c. kr. davkarji v Kozjem rabiti izključno le dvojezične pečate in tiskovine. Slavnim okrajnim odborom slovenskim priporočamo isto pot. Sicer pa se prav lahko sedaj sklicujejo na odlok ministerstva v zadevi našega okrajnega odbora. V obče pa je sramota za našo vladu, da moramo tako beračiti za svoje pravice!

(Otvoritev nemške gostilne v Kozjem) se je vršila v nedeljo ob neugodnem vremenu zelo neugodno. O, ti »boug« Kragora! Sedaj pač vidiš, kdo je za tebe in s teboj. Le tvoji hlapci in dolžniki, ki so imeli zastoj jesti in piti, so te obiskali, a tudi le sedaj, drugič jih menda ne vidiš več v svojih prostorih. Podčetrtiško godbo pa, ki še je drugi dan rogovilila, bomo si dobro zapomnili, ko pride ob novem letu, v majniku in drugih priložnostih beračit pred naše slovenske hiše.

(Zavedne občine.) Prošnje za slovensko vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani ter prošnje, da se po slovenskem Štajerju objavljajo na železnicah vsi razglasi, cenovniki in vozni redi v obeh deželnih jezikih in se naj imena postaj kličejo tudi v slovenskem jeziku, te prošnje so vpslale po poslancu Žičkarju na dotična ministerstva občine Sv. Lovrenc v Slov. Goricah, Zagorci, Sakušak, Hlapenci in Dragovič. Slava!

(Za slov. vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani) naj bi vsi občinski zastopi južnoštajarski, ki so v naših rokah, odposlali prošnje na Dunaj ali pa jih izročili dotičnim svojim poslancem. Kadar se gre za kaj imenitnega na Slovenskem, naj bi se ne oglašali le posamezniki, temveč ves narod naj bi potom županov odločno potrkal na ministerska vrata, da se tem prej uresničijo naše želje. Torej na delo slovenski župani!

Stran 5

Obrazec za prošnje vam je objavil zadnji »Slov. Gosp.«

(Rimski tempel.) Minci teden so našli v spodnji Hajdini pri Ptuj pri izkopavanju rimskih spomenikov razve mrtvaških glav, bronastih igel in marmornatih stebrov tudi dobro ohranjeno zidovje rimskega tempela. Profesor dr. Gurlett iz Gradca, ki sedaj vodi izkopavanje, je posnel iz raznih napisov na kamenih in statuvah, da je bil tempel sezidan okoli leta 150 ali 160 p. Kr. in posvečen perzijskemu Bogu Mitru (Mithras.) Ker so vse te starine izkopali ob ravno najdeni rimski stezi, bodo v spomladi ob njej dalje kopali in brezdvomno še marsikatero ostanke slavnoznanega Petovija našli.

(Napredek.) Okrajna hranilnica v Kozjem si namerava nakupiti kmalu lastno hišo. —

(Nemška Pesnica.) Ob hiši občinskega predstojnika pesniškega, gostilničarja Fluherja, je nabita znana zahvala cesarjeva le v nemškem jeziku. Slovenski del se je oddrezal, in tako nosi list le pol podpisa; namesto Baquehem bere se le Baque. Da bi bilo v Pesnico omenjeno zahvalo le v nemškem jeziku dalo okrajno glavarstvo, tega prav ne moremo verjeti, ker jo nahajamo drugod v mariborski okolici v obeh jezikih. Bržkone je se drznil slovenski del odrezati občinski predstojnik, Fluher. Če je tako, ali tak človek, ki oblasti očitno nasprotuje, ne zasluži, da se takoj odstavi? Sicer pa bomo tistemu, ki je to povzročil, uže našli gospoda.

(Novi zvonovi) za novo krasno čadramsko cerkev, ki tehtajo 60 metr. stotov, so se na god sv. Terezije z velikim veseljem med strelom in zvonjenjem vseh domačih cerkv v procesiji dopeljali na svoje mesto in bodo 30 t. m. v nedeljo po mil. g. knezoškofu posvečeni. Vsi dobrotniki in prijatelji te stavbe so k lepi svečanosti povabljeni.

(V Čadramu) bo 23. t. imelo društvo »Sloga« zborovanje in bo g. potovalni učitelj J. Bele umno kmetovanje razlagal.

(Od Sv. Križa na Murskem polju) se nam je poslal dopis, iz katerega povzamemo, da je ondotni občestovani in priljubljeni nadužitelj L. Šijanec stopil v pokoj, kojega misli uživati v Radgoni. Učiteljeval je 45 let, in sicer zadnjih 28 let pri Sv. Križu na Murskem polju.

(Našim poslancem.) Govori se, da štajarski deželni namestnik, markiz Baquehem namerava odstopiti. Ne vemo, koliko je resnice na tej govorici, a naše poslance že sedaj opozarjamo, da so pripravljene za vsaki slučaj. Posebno pa nas naj varujejo kranjskega barona Heina.

(Iz Zdol pri Kozjem.) Strašen vihar z nalivom je razsajal v noči 17. okt. pri nas. Bliskalo in grmel je strašno hudo, veter je hotel vse prevreči, trgal je veje raz drevja, trgal strehe in jih odkrival. Tako je nekemu posestniku polovico strehe odtrgal. Podiral je nadalje brajde, in mnogo druge škode je napravil. Lilo je pa tako, kakor o vesoljnem potopu. Marsikdo ni prijatelj molitve, a ta večer je molil in prosil, naj nas ljubi Bog otme preteče nam kazni. Tako strašne ure z viharjem in nalivom ne pomnijo tudi najstarejši ljudje!

(Kozje, ne pa Gottschee.) Hitrost pošte na Slov. Štajarju je splošno znana. Pripetilo se mi je zadnji petek in soboto, da sem vprašal za »Slov. Gospodarja«, ali je že prišel. Poštna upraviteljca ga išče in išče, a ni ga nikjer. Za božjo voljo, sem si mislil, kaj je vendar mojega pogoltnilo, da ni prišel v Kozje, ker drugi so vsi srečno v Kozje dospeli. A glejte ga, drugi dan, v nedeljo grem zopet vprašat, ali je že danes prišel »Slov. Gospodar« in hvala Bogu, srečno sam ga dobil vroke. Prepotoval je pa skoraj Spodnjo Štajarsko in Kranjsko ter me iskal v Gottschee. Še le tam so mu povedali, da sem jaz v Kozjem in ne v Gottschee. Poštni uradniki in slovenščina!

(Znamenita slavnost.) V nedeljo se je vršila v Ponikvi slavnost odkritja

Stran 6.

spominske plošče znamenitemu zemljepiscu in kartografu Kocenu. Slavnostni govor je imel gsp. Drag. Hribar iz Celja. Na Kocenu imamo zopet izgled, kako se je tuji svet često ponašal z našimi slovenskimi veleumi.

(Nadškof dr. Missia — kardinal?) Govori se, da bo goriški nadškof dr. Missia postal kardinal.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. M. Plešnik, župnik v St. Pavlu je imenovan kn. šk. duh. svetovalcem, Fr. Horvat pride kot kapelan v St. Lovrenc na dravskem polju, A. Jerovšek kot kapelan v zavod dell' Anima v Rim.

Društvene.

(Novo društvo.) Dne 30. oktobra

(Novo društvo.) Dne 30. oktobra se vrši osnovalno zborovanje «bralnega društva pri Sv. Marjeti niže Ptuja.» Natančneje vsopred se objavi prihodnjič.

(Slovenci pri Sv. Jakobu v Slov. goricah) udeležite se v obilnem številu shoda, ki ga priredi pri nas v nedeljo jarensko politično in gospodarsko društvo ter se vsi pridružite kot udje novemu društvu, ki bo tudi vam lahko veliko koristilo. So sedje, dobro došli!

(V Konjicah) se je vršila predzadnja nedeljo beseda političnega in delavsko podpornega društva v spomin pokojni cesarici Elizabeti. Govorili so nadžupnik in dekan Voh ter kapelana Kumer in Jančič. Nazadnje se je odposlala do cesarskega prestola tudi sožalje izražajoča brzojavka. Toliko povzamemo iz obširnega poročila, katerega zaradi piclega prostora ne moremo objaviti v njegovi celoti.

(Odbor kat. slov. političnega in gospodarskega društva s sedežem v Jarenini) se je v svoj prvi seji tako-le sestavil: Predsednik Anton Fišer, vpok. župnik in posestnik v Jarenini, podpredsednik Fr. Thaler, veleposestnik pri Št. Ilju, tajnik Fr. Gomilšek, kaplan v Jarenini, blagajnik Jakob Rošker, veleposestnik v Jarenini, odborniki: Ignac Zupanič, Jožef Polančič, Leop. Zupanič, Ivan Kapler, Fran Platajs in Fran Cimperc. Namestniki so: J. Jager, Fran Jančič, Anton Hauc in A. Reismann. — Sklenilo se je, da društvo priredi dne 23. oktobra shod pri sv. Jakobu, dne 6.

novembra pri Št. Ilju, in da na dveh obsejnih krajih v kratkem ustanovi ljudsko knjižnico.

(«Zaveza slovenskih prostovoljnih požarnih bramb za Sp. Stajarsko») skliče v smislu § 13. zaveznih pravil glavno skupščino vseh slov. prostov. gasilnih društev na Spod. Stajarskem, katera hočejo k zavezi pristopiti, na dan 30. oktobra t. l. v Žalec v dvorani gostilne Hausenbichler dopoldne ob 10 uri. — Vsa ona gasilna društva, koja bodo odposlala svojega zastopnika k glavni skupščini zaveze, naj blagovolijo to do 20. t. m. naznaniti načelnistvu prostovoljne požarne brambe v Žalcu in navedejo ime dotičnega odposlanca.

Iz drugih krajev.

(Nemška neumnost.) Nemci so ponosni, da je Wolf, največji kričač in pretepač v državnem zboru, tudi Nemeč. Častijo ga na vse mogoče načine. Vrhunec neumnosti pri tem češčenju je pač dosegel nedavno Nemeč v Trutnovem na Češkem, ki je dal svojega otroka krstiti na ime: Karl Herman Wolf. In Nemci vendar zahtevajo, da naj občudujemo nemško pamet in omiko! Si homo pač prej premislili.

(Židovska nesramnost.) Neki poljski list poroča: Soproga bankirja J. v Lvovu je čitala nekje, da se pariške dame, ki hočejo dolgo ohraniti lepoto, kopljejo v mleku. To poskuša sedaj tudi ona. Vsako jutro zgodaj se pripelje pred bankirjevo hišo mlekarski voz necega židovskega liferanta. Sluge neso posode z mlekom v kopelj, kamor pride lepa bankirka kopat se za četr ure. Po kopelji gre bankirka še nekaj časa spat, sluge pa stočijo mleko zopet nazaj v posode in mlekarski voz se odpelje v mesto na trg, kjer se proda vsak dan vse mleko. Bankirka plača za «posojeno» mleko dva goldinarja na dan.

Sejmi. Dne 21. oktobra v Sevnici, Celju, Mali nedelji. Dne 22. v Poljčanah, Brežicah, Mariboru levi breg. Dne 24. v Vidmu, Velenju, Šošanju, Ribnici. Dne 25. na Bizeljskem. Dne 26. v Imenem. Dne 27. oktobra v Turniščah.

Loterijne številke.

Gradec 15. okt. 1898: 62, 74, 6, 12, 19
Dunaj » » » 26, 72, 61, 17, 23

Poziv!

Neizrečno žalostna vest, da je nečloveški morilec umoril preblogo cesarico Elizabeto, ki je imela tako čuteče srce za vsako človeško bol, ki nikdar nikomur nič žalega ni storila in le dobrote delila, pretresla je srca vseh Avstrijcev. Vsi avstrijski narodi žalujejo po plemeniti cesarici ter tekmujejo, kako bi nje spomin na najlepši način ohranili poznim rodovom.

Tudi v Solčavi se je osnoval odbor, ki hoče s pomočjo prostovoljnih darov v začetku prelepe Logarjeve doline postaviti lično cerkvico sv. Elizabete. Presvetla cesarica je od nekdanje zelo občudovala krasoto planinskega sveta ter je kot spretna turistinja rada potovala po najlepših gorskih deželah. Zato bode pač cerkvica v tako lepem gorskem kraju neizbrisno uvekovečila spomin na preljubljeno rajno cesarico.

Slovenski turisti, preblage gospe in gospodične, nabirajte doneske povsod, da se kmalu vresniči prelepa misel. «Savinjska podružnica slov. planin društva» bode pospeševala nabiranje darov in vodila zgradbo cerkvice. Denar naj se pošilja podpisanemu načelniku odbora.

Da-si je zanimanje za cerkvico v solčavski fari zelo veliko, vendar bode treba še drugod nabirati okoli 5000 gld., da se postavi zares lep spomenik pokojni cesarici. Pozivamo torej, naj vsak po svoji moči položi dar na oltar patrijotizma.

Za odbor:

Mihael Schmid,

župnik v Solčavi.

Sporočilo o sejmu v Slov. Bistrici.

Pričakuje se, da bodo na živinski in konjski sejem, ki se bode tukaj vršil dne 28. oktobra t. l. nagnali do 1600 komadov živine, zato se interesantje posebno nanj opozarjajo. Ob enem se naznanja, da se bo novemberski živinski in kramarski sejem z dne 21. novembra preložil na dan 23. novembra; le-ta se bo torej vršil v sredo, dne 23. novembra.

Naznanilo.

Na deželni sadjarski in vinorejski šoli v Mariboru je izpraznjena služba ravnatelja, ter se takoj odda.

Prošnjiki naj svoje dokazilne prošnje vsaj do

15. novembra 1898

pošljejo štaj. deželnemu odboru.

Natančneje o tem glej št. 41. „Slov. Gospodarja“.

Sadna drevesca

ima na prodaj Valentin Porenta v Peven pri Škofjiloki in sicer:

hruške, čez dva metra visoke, lepe, komad 35 kr.
„ dva metra ali malo manj „ 25 „
jabelka, čez dva metra visoka „ 30 „
„ dva metra ali malo manj „ 20 „
vse na postajo v Škofjiloki postavljeno.

Dražba cerkv. vina.

Pri Sv. Petru niže Maribora prodajalo se bode dne **2. nov.** meseca t. l. ob 10. uri predpoldan **50 polovnjakov** vinskega mošta.

Večletnim gosp. kupcem je kakovost mošta itak znana, novim pa jo priporočamo. 1-2

Cerkveno predstojništvo Sv. Peter pri Mariboru.

Hiša,

v kateri je stara vedno dobro obiskana gostilna in pekarija, se zaradi smrti gospodarja takoj proda. Več pove upravnistvo tega lista. 5-6

Hlapec (hišni) in voznik za pivo — prvi če mogoče izslužen kavalierist — večša obeh deželnih jezikov, zmožna brati in pisati, trezna in zanesljiva, se sprejmeta pri **Mariji Strasschill v Ptuj.** 1-2

Oskrbništvo grajščine Herbersdorf

prodaja od železniške postaje Wildon na Stajarskem proti povzetju

jabolčnik

zlatorumen z izvrstnim okusom, po 6, 8, 10 in 12 kr. liter. 11

Na prodaj

je nova hiša s 4 sobami, veliko kletjo, dvema pivnicama, velikim dvoriščem in vrtom poleg velike ceste. Hiša za vsako obrt sposobna, posebno za prodajalnico ali krčmo. Več pove Jurij Toman, pošta Vinica pri Ormožu. 3-3

Zganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru. Največa zganjarska zaloga na Stajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za bolestinike in okrevalce kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 133

Šola se začne!

Vse šolske knjige za slovenske šole v najnovejši izdaji so pri meni na razpolago. Priporočam tudi svojo veliko zalogo pisalnega in risalnega orodja najboljše kakovosti po najnižji ceni.

Maribor, meseca oktobra 1898. 2-3

W. Blanke,
bukvarna.

Stefan Kaufmann

trgovec z železnim blagom v Radgoni 7-6

priporoča svojo veliko zalogo lepo pozlačenih nagrobnih križev po jako nizki ceni.

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc,
trgovec v Celju
v „Narodnem domu“
in „pri kroni“.

Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, suho bučno seme, orehe, konoplje, laneno seme, detelno seme, krompir na cele vagone, sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzamem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretino.

Z velespoštovanjem 34-52

Anton P. Kolenc.

Uljudnej pozornosti *

21-25

* posebno priporočeno!

V vsakem poštno-oddajnem okraju, v vsakej fari in po potrebi in želji tudi v vsakej občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot

zupni mož in posredovalec

z ozira-vrednim postranskim zaslužkom, ki se vedno množi in mnoga leta traja, od nekega, čez trideset let obstoječega domačega denarnega podjetja, priznane zanesljivosti in prve vrste. Pismene ponudbe pod 20.298, Gradec, poste restante.

Doktor vsega zdravilstva

Maks Murmayr

3-3

ordinuje v Slov. Bistrici v nekdanjem stanovanju
zdravnika dr. Bergmann-a od 8.—10. ure.

Umetno stavbarsko-klesarski obrt Murnikovih naslednikov

Anton Gajser,
lastnik.

v **Mariboru**
Kaiserstr.-Theatergasse št. 18.
Obstoji že 40 let.

Karol Kocijančič,
klesarski mojster.

Priporoča se za izdelovanje klesarskih in kiparskih del,
kakor tudi popravil.

Največja zaloga na Spod. Štajarskem

gotovih, novih nagrobnih kamenov iz marmorja, sijanita in
granifa. — Marmorne plošče vsake boje in velikosti so vedno
v pripravi.

12-14

Postrežba točna. — Cena jako nizka.

Phöniksova pomada

je bila na razstavi za zdravstvene in bolnikostrežne
zadeve v Stuttgartu l. 1890 odlikovana z medaljo, je
priznana kot izvrstna po mnogih zdravnikih in vsled
tisočeri zahvalnih pisem. Ta pomada je edino sedaj
obstoječe neškodljivo sredstvo, vsled katerega pri mož-
kih in ženskih lasje silno bujno rastejo, ne izpadajo,
ter se takoj odpravijo luskinе raz glave. Tudi dobro
služi za to, da se moreš koj v mladosti ponašati z
brki. Vspeli in neškodljivost se jamči.

Lonček te pomade stane 90 kr. Dobi se po poštnem povzetju, ali pa, če se
denar že naprej pošlje.

Naslov: **Hoppe, Dunaj, XV., Pouthongasse 3.**

11-26

Trgovina umetnega in stavbenega kamnoseka

J. F. PEYER-a

Kokoschinegg-Allee — Maribor — Hilariusstrasse.

Se priporoča p. n. občinstvu za vsa
kamnoseška in podobarska dela,
kakor tudi za vsa popravila.

Velika zaloga izdelanih novih na-
grobnih kamenov, marmornih
plošč vseh barv in vsake velikosti
vedno na prodajo.

33-45

Solidna postrežba in prav nizke cene.

Naznanilo.

Čast mi je, cenjenim poljedelcem in
kmetovalcem naznaniti, da sem na tu-
kajšnem trgu v hiši „pri starem Far-
barju“ ustanovil trgovino s pridelki in
da bodem tukaj zanaprej nakupoval vsa-
kovrstne pridelke, kakor n. pr. fižol,
krompir, čebul, česen, orehe, kostanj,
vse vrste sadja, jajca, perutnine, maslo,
surovo maslo i. dr. po najboljših cenah
in s poroštvom za pošteno vago ter pro-
sim za mnogoštevilno zglaševanje.

Franco Ks. Zepuder
na Ptuj

trgovina z vsakovrstnimi deželnimi
pridelki. 3-3

Cenejše, kakor pri vsakem
mizarju se kupu-
jejo pri meni truge.

Lepo lakirane, močne truge od 4 gold.
naprej. 3-3

Friderik Wolf,

naprava za pokopavanje mrličev.

V Tegetthoffovih ulicah, 18.

Blumengasse, 10. v Mariboru.

Domača tvrdka!

Podpisana ima v zalogi najrazno-
vrstnejše trpežno, krasno
**blago za bandera, baldah-
nine, raznobarvne plašče,
kazule, pluviale, dalma-
tike, velume, albe, kore-
telje, prte** itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi
pri službi božji. — Prevezma
tudi vezenje, prenovljenje stare
obleke in vsa popravila. — Iz-
deluje ročno in pošteno po naj-
nižji ceni bandera in vse drugo
obleko.

Prečastite gospode prosim, da
se blagovolé pri naročilih ozirati
na domačo tvrdko ter ne uvažu-
jejo tujih tvrdk, društev in po-
tujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpošte-
nejšo postrežbo in najnižjo ceno,
zatrjuje, da bode hvaležna tudi
za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem
se priporoča

Ana Hofbauer,
imejateljica zaloge cerkvene
obleke, orodja in posode
v **Ljubljani,**
Wolfve ulice št. 4.

Domača tvrdka!

Zahvalnice!!

Spoštovani gospod!

Hvala Vam, da ste mi po-
slali tako izvrstno zdravilo zo-
per kašelj in prsobol. Porabil
sem samo edno steklenico trpot-
čevega soka, pa mi je skoraj
preminol kašelj in prsobol. Poš-
ljite mi takoj še 3 steklenice
Vašega izvrstnega trpotčevega
soka in zraven 2 zavitka čaja
zoper kašelj.

S spoštovanjem Vaš hvaležni

Jakob Suppan.

V Divači, 19. okt. 1897.

Trpotčev sok (Spitzwegerich-
Saft), izvrstno sredstvo zoper ka-
šelj, prsobol, hripo, naduhi in za-
starele bolezni, se dobiva vedno
svež v lekarni k „Zrinjskemu“
(H. Brodjovin, Zagreb, Zrinjski trg,
št. 20).

Vsakdo naj pazi na varstveno
znamko, ker samo oni trpotčev sok
je iz moje lekarne, ki ima na ste-
klenici sliko Nikolaja Šubića Zrinj-
skega, bana hrvaškega.

Cena steklenice trpotčevega soka
tako plačanega 75 kr. Zraven tr-
potčevega soka je dobro rabiti tudi
gorski čaj zoper kašelj.

Cena enega zavitka gorskega

čaja tako plačanega stane 35 kr.

Jedno kakor drugo se pošilja
vsak dan po poštnem povzetju. Kdor
pošlje denar naprej, naj pridene za
tovorni list in zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskemu

H. Brodjovin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Cenjeni gospod lekarnar!

Pred kratkim sem naročil
pri Vas steklenico krepilnih
švedskih kapljic. One so meni
in mojim znancem ugajale do-
bro, zato Vas najtopleje zahval-
nim za to zdravilo. Blagovolite
mi za moje znance poslati še
3 steklenice po 80 kr. po poš-
tnem povzetju.

V Modrušu, dne 26. velikega
travnja 1898.

S spoštovanjem

Vid Zanič.

Prave krepilne švedske kap-
ljice delujejo izvrstno proti vsem
želodčnim boleznim, pomagajo k
prebavljenju, čistijo krv in krep-
čajo želodec. Po teh kapljicah iz-
ginejo vse bolezni želodca in črev,
pa se dobi dober tek.

Treba pa paziti na varstveno
znamko, ker samo one krepilne
švedske kapljice so iz moje lekarne,
ki imajo na steklenici sliko Niko-
laja Šubića Zrinjskega, bana hr-
vaškega.

Cena edne steklenice krepilnih
švedskih kapljic tako plačanah
80 kr.

Pošilja se vsak dan po poštnem
povzetju.

Kdor pošlje naprej denar, naj
za poštno spremnico in zabojček
doda 20 kr.

Lekarna k Zrinjskemu

H. Brodjovin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Ako naročbe znašajo 5 gold in
več, pošiljajo se franko.

Prespoštovani gospod!

Moja žena je ležala tri me-
sece na trganju in kostoboli.
Ko pa je začela rabiti Vaše „ma-
zilo proti kostoboli“, vstala je
že tretji dan, pa danes hvala
Bogu hodi. Zahvaljajoč Vas za
to izvanredno mazilo, ostajam
pokoren sluga

Jernej Lisički.

V Strmcu poleg Stubice,
22. mal. travna 1898.

Mazilo proti kostoboli (Fluid)

je prav dobro zdravilo zoper trga-
nje v kosteh, revmatizmu, bolečine
v križu, prehlajanje pri prepihu
itd. Mazilo jači utrujene žile ter
krepi stare, ki trpijo na slabosti nog.

Vsaka steklenica mora imeti
varstveno znamko, t. j. sliko Ni-
kolaja Šubića Zrinjskega, bana hr-
vaškega, ker samo ono mazilo je
iz moje lekarne, ki nosi na stekle-
nici to varstveno znamko.

Cena edne steklenice tega ma-
zila tako plačanega 75 kr.

Vsak dan se pošilja po poštnem
povzetju.

Kdor denar pošlje naprej, naj
pridene za poštno spremnico in za-
bojček 20 kr.

2-32

Lekarna k Zrinjskemu,

H. Brodjovin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Sesalke Tehnice

vsakih vrst za domačo in javno
rabo, za kmetijstvo, stavbe in obrt.

NOVOST: Po Bower-Barffovih patent-
nih inoksidacijskih sesalkih.

inoksidirane sesalke
so obvarovane zoper rjo.

Ceniki

gratis in franko. **W. GARVENS, DUNAJ,**

{ I. Wallfischgasse 14.

{ I. Schwarzenbergstrasse 6.

Ceniki

gratis in franko

Se dobiva v vseh trgovinah s stroji in železom, v tehničnih, vodovodnih in vodnjakekopnih podjetjih itd.
Zahtevaj izrečno:

Garvenove inoksidirane sesalke, ozir. Garvenove tehnice.

23-26

Otvoritev prodajalnice.

Usojam si prebivalcem ptujske okolice vljudno naznanjati, da sem otvoril v Lebič-evem hramu hšt. 4 na glavnem trgu v Ptujih

prodajalnico

z drobnim in pletenim blagom ter perilom.

Posedujem veliko zalogo predpasnikov za ženske in otroke, kakor tudi ženskih midercev in srajc, veliki izbor možkih srajc, ovratnikov, zapestnic, kravat, hlače za moške, ženske in otroke, ter vsega, kar potrebujejo krojači in šivilje.

Enakočasno naznanjam, da sprejem slovenskega in nemškega jezika zmožnega učenca.

Zagotovljajoč p. n. častitim odjemnikom najnižjo ceno, kakor tudi solidno postrežbo, beleži se z vele-spoštovanjem

Kajetan Murko,
Glavni trg, hšt. 4.

1-4

Zaloga in posojilnica glasovirjev

Berte Volckmar,

državno izkušane učiteljice na glasovirju

v Mariboru, Gornjih gosposkih ulicah št. 54,

v pritličju nasproti c. kr. državne gimnazije).

Priporoča svojo bogato zalogo

8-6

novih

glasovirjev

in

pijanin

(s križnimi strunami, z orehovo polituro, črni in ameriški orehov les) kakor tudi

Harmonij

po evropskem in ameriskem seznanem sestavu iz najboljših tovarn po tovarniških cenah.

Glasovirji „Ehrbar“!

Jamči se pismeno. Plačuje se v obrokih. Stari glasovirji se zamenjavajo in prodajajo. **Posojila po najnižji ceni.**

Vožnje karte
in
tovorni listi

Ameriko.

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antwerpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje radovoljno

koncesijovana potovalna pisarna 15

E. Schmarda

v Ljubljani, Marije Terezijejeva št. 4, (pritličje n. l.)

„Splošno kreditno društvo“

v Ljubljani, Dvorni trg št. 3

sprejema in izplačuje hranilne vloge vsak dan, obresti $4\frac{1}{2}\%$ polmesečno ali 4% od dneva vložitve do dneva vzdige.

V tekočem računu (Giro-konto) se računajo obresti od dneva vložitve do dneva vzdige za zdaj po $3\frac{1}{2}\%$.

Rentni davek plača društvo.

Posojila in kredit v vsaki obliki, obresti po $5\frac{1}{2}\%$ in po 5% , brez vsakih stroškov ali prispevkov.

Poštno-hranilnične položnice in pojasnila brezplačno v pisarni ali po pošti.

Člani se sprejemajo iz naših pokrajin in potrebno je le z izjavo pristopa naznaniti, koliko glavnih deležev po 100 gld. se želi. (3-1)

Uradne ure: 9-12. dop. in od 3-5. ure pop.

Doktor vsega zdravilstva,

Tomaz Bergmann,

2-3

se je preselil iz Slov. Bistrice v Maribor, **Reiserstrasse 2.** in ordinuje za znotranje in zunanje bolezni od 8-9. in 2-3.

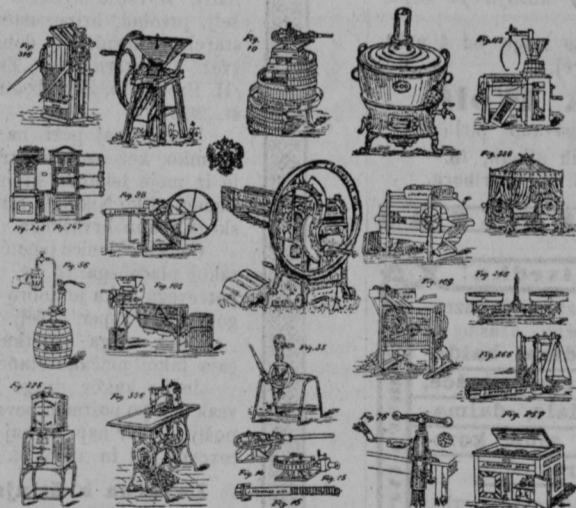
Janez Schindler,

Dunaj III., Erdbergstr. 12, pošilja zastoj vsakemu cenilniku v slovenskem jeziku. V tistem se nahaja več ko 300 podob različnih strojev in orodja za poljedelstvo, obrt in hišne potrebe. Cene nižje, kakor povsod drugod. Pošilja se na poskušnjo. Reelna postrežba se jamči. Plačila prav ugodna. Solidni krščanski prekupci se iščejo.

Janez Schindler,

c. kr. 15-18 lasnik privilegij.

Dunaj III., Erdbergstrasse 12.

Najnovejši stroji za pripravo poklaja:

Slamoreznice, krompir- in reporeznice, drobilni in stiskalni stroji, soparni stroj živinske poklaja, prenosilne peči s štedilnim kotlom, kateri slednji je položen, ali ne, vravnani tako, da stoji, ali se prevaža, da se kuha ali pari v njem živinska poklaja, krompir; služi še drugim gospodarskim in domačim potrebam itd.

Nadalje: Stroji za luženje turčice, čistilnice za žito (vetrnice), žitni trijeri (žitočistilniki), stiskalnice za seno in slamo, ki se gonijo z roko, stojijo, ali se lahko prevažajo. Vse imenovane stroje izdeluje in prodaja z jamstvom, da so najboljše, najtrpežnije izdelani,

P. H. MAYFARTH in drug,

c. kr. izjemno priv. tovarne gospodarskih strojev, livarne in fužine s parom Na Dunaju, II. Taborstrasse št. 76. 1-6

Odlikovani z več kot 400 zlatimi, srebrnimi ter bronastimi kolajnami.

Ilustrovani katalogi in priznanilna pisma gratis. — Zastopniki in prekupci se želijo.

